FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT ANTONIO LA PERGOLA

fremsat den 25. april 1996 *

1. Ved dom af 4. april 1995 har Tribunal de police de Toulouse forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er den procedure vedrørende konstatering af overtrædelser, der er fastlagt i lov af 1. august 1905 om vildledende og forfalskede angivelser i forbindelse med varer og tjenesteydelser for så vidt angår mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler, herunder navnlig det manglende krav om, at den af kontrollen berørte person skal underskrive rapporten, forenelig med de af Domstolen knæsatte almindelige retsgrundsætninger som f.eks. ret til forsvar og til kontradiktion?«

2. Baggrunden for hovedsagen kan sammenfattes således. Jean-Louis Maurin er tiltalt til straf for overtrædelse af artikel 18 i dekret nr. 84-1147 af 7. december 1984. Nærmere bestemt er Maurin tiltalt for at have udbudt levnedsmidler, hvis angivne sidste anvendelsesdato var overskredet, til salg. Forholdet blev konstateret af vedkommende franske myndighed under en kontrol, der blev gennemført hos den virksomhed, Maurin er ansat i. Rapporten i forbindelse hermed, der blev udfærdiget den 15. juni 1993, blev den 18. juni 1993 fremsendt til procureur de la République de Toulouse (anklagemyndigheden) og endelig, den 22. juni 1993, meddelt Maurin. Under den mundtlige forhandling for den nationale retsinstans har denne gjort gældende, at rapporten er ugyldig, idet den ikke er blevet underskrevet af den af kontrollen berørte person, hvilket må stride mod principperne i den europæiske menneskerettighedskonvention. Nærmere bestemt er der sket en tilsidesættelse af principperne om ret til forsvar og til kontradiktion.

I forelæggelsesdommen oplyses det, at de i sagen relevante nationale bestemmelser ikke opstiller noget krav om, at rapporten skal underskrives af den berørte. Den forelæggende retsinstans har dog anmodet Domstolen om at oplyse, hvorvidt et sådant krav måtte følge af »de af Domstolen knæsatte almindelige retsgrundsætninger som f.eks. ret til forsvar og til kontradiktion«.

3. Kommissionen, den franske regering og Det Forenede Kongerige har gjort gældende, at Domstolen savner kompetence til at træffe afgørelse om det forelagte præjudicielle spørgsmål. Disse procesdeltagere anfører herved, at hovedsagen angår et tilfælde, der ikke er omfattet af fællesskabsrettens anvendelsesområde. Der er nærmere bestemt tale

* Originalsprog: italiensk.

om et tilfælde, der udelukkende er reguleret af national lovgivning. Den forelæggende retsinstans skal træffe afgørelse vedrørende spørgsmålet om straf efter bestemmelserne i den pågældende franske ordning om overtrædelse af en regel, der også er fastsat i national lovgivning. Følgelig er den første betingelse for, at fællesskabsretten vil kunne finde anvendelse, ikke opfyldt, hvorfor der heller ikke foreligger nogen kompetence for Domstolen.

4. Jeg er enig heri. Det i hovedsagen omhandlede tilfælde er først og fremmest uden tilknytning til forhold, der har sammenhæng med fællesskabsretten. Direktiv 79/112/EØF [1] fastlægger regler om mærkning af levnedsmidler og indeholder endvidere bestemmelse om, at der i forbindelse med præsentationsmåden for levnedsmidler bl.a. skal være en angivelse af holdbarheden. Formålet med direktivet er imidlertid, således som det fremgår af første betragtning, at ophæve »de forskelle, der ... findes mellem medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om mærkning af levnedsmidler«, idet disse forskelle »hindrer den frie omsætning af disse varer og kan skabe ulige konkurrencevilkår«. Det har derfor været »nødvendigt at opstille en liste over de angivelser, der principielt skal forekomme i mærkningen af alle levnedsmidler« [2]. Direktivet forfølger alene denne målsætning ved at fastlægge ensartede regler for mærkning af levnedsmidler. En overtrædelse af direktivet kan derfor kun bestå i at bringe varer i handelen, der ikke er mærket i overensstemmelse med de fastlagte krav. Direktivet indeholder imidlertid ingen bestemmelser vedrørende den situation, der er genstand for hovedsagen, nemlig det tilfælde, hvor en vare er mærket i overensstemmelse med de fællesskabsretlige regler, men udbydes til salg, efter at den på emballagen som sidste anvendelsesdato angivne dato er overskredet. Problemet i sagen er herved ikke at afgøre, om mærkningen af de pågældende varer var i overensstemmelse med direktivets krav, i hvilket tilfælde fællesskabsretten rent faktisk ville have været relevant for sagen. I stedet er spørgsmålet, hvorledes der i form af sanktioner gribes ind over for, at levnedsmidler, hvis sidste anvendelsesdato er overskredet, bringes i handelen. Hverken direktivet eller nogen anden fællesskabsretlig bestemmelse angår dette spørgsmål. Spørgsmålet henhører under den nationale lovgivningsmagts kompetence. Det er derfor med rette, at de nævnte procesdeltagere har gjort gældende, at sagen mod Maurin angår en overtrædelse af en national bestemmelse og er uden sammenhæng med fællesskabsretten.

Det fremgår af fast retspraksis, at det »påhviler Domstolen at sikre, at fællesskabsretten er i overensstemmelse med princippet om beskyttelse af de grundlæggende rettigheder, [hvorimod] Domstolen ikke kan efterprøve,

1 — Rådets direktiv af 18.12.1978 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler bestemt til den endelige forbruger samt om reklame for sådanne levnedsmidler (EFT L 33, s. 1).

2 — Jf. syvende betragtning til direktivet.

om nationale retsforskrifter, som ikke er en del af Fællesskabets retsorden, er forenelige med den europæiske menneskerettighedskonvention« [3]. Da der, således som jeg har redegjort for, er spørgsmål om en sanktion over for Maurin i henhold til en national bestemmelse, der ikke er udtryk for en gennemførelse af nogen fællesskabsretlig bestemmelse, savner Domstolen kompetence til at tage stilling til, hvorvidt de nærmere procedureregler i forbindelse med den pågældende sanktion er i overensstemmelse med almindelige retsgrundsætninger, nærmere bestemt principperne om ret til forsvar og til kontradiktion, som Domstolen skal sikre en overholdelse af.

Forslag til afgørelse

5. Jeg skal herefter foreslå, at Domstolen besvarer spørgsmålet fra Tribunal de police de Toulouse således:

»Det påhviler Domstolen at sikre, at der inden for fællesskabsrettens særlige anvendelsesområde sker en overholdelse af grundrettighederne, men Domstolen kan ikke tage stilling til, hvorvidt en national lovgivning, der som den i sagen omhandlede ligger uden for fællesskabsrettens anvendelsesområde, er forenelig med principperne om ret til forsvar og til kontradiktion.«

3 — Dom af 30.9.1987, sag 12/86, Demirel, Sml. s. 3719, præmis 28. Jf. også dom af 11.7.1985, forenede sager 60/84 og 61/84, Cinéthèque m.fl., Sml. s. 2605, præmis 26.